

Pracovnílékařské služby

po novele zákona o specifických zdravotních službách

JUDr. Jaroslav Stránský, Ph.D.

6. 6. 2017

Osnova přednášky

- Novinky v oblasti vstupní lékařské prohlídky
 - Kdy je nutno zajistit provedení prohlídky
 - Hrazení nákladů spojených se vstupní prohlídkou
 - Prohlídka uchazeče, který má vykonávat práci v noci
- Poskytovatel pracovnělékařských služeb
 - Povinnost zaměstnavatele mít uzavřenou písemnou smlouvu s poskytovatelem, pověření jiného poskytovatele
 - Možnost provedení prohlídek u tzv. obvodního lékaře
- Lékařský posudek o zdravotní způsobilosti k výkonu práce
 - Předpoklady pro vydání posudku, nová možnost nahrazení výpisu ze zdravotnické dokumentace zjednodušeným potvrzením
 - Obsah lékařského posudku
 - Nová možnost vzdání se práva na přezkoumání posudku
 - Důsledky nevydání posudku
 - Posouzení zdravotní způsobilosti u agenturních zaměstnanců

Pracovnílékařské služby

- Základ úpravy pracovnílékařských služeb obsahuje zákon o specifických zdravotních službách (zákon č. 373/2011 Sb.) – ZSZS.
- Podrobnější pravidla obsahuje vyhláška č. 79/2013 Sb., o pracovnílékařských službách.
- Další doplňující pravidla stanoví zákoník práce a další zvláštní právní předpisy.

Připravovaná novela ZSZS

- V Senátu je projednáván návrh novely ZSZS, který již byl schválen Poslaneckou sněmovnou.
- Jde o senátní tisk č. 120.
- Text návrhu je k dispozici zde:
<http://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/historie?action=detail&value=4109>
- Tisk č. 120 má být projednán 8. června.
- Novela velmi pravděpodobně bude schválena a vstoupí v účinnost pravděpodobně 1. října nebo 1. listopadu tohoto roku.

Provedení vstupní prohlídky a hrazení nákladů

- Vstupní prohlídka má být v současné době podle zákoníku práce i ZSZS provedena před uzavřením smlouvy.
- Novela ZSZS [§ 59 odst. 1 písm. b] mění toto pravidlo tak, že prohlídku bude nutné provést před vznikem pracovního poměru (tj. nikoli nutně před podpisem smlouvy).
- V tomto smyslu bude doprovodnou novelou upraven také § 32 zákoníku práce (místo současné povinnosti zajistit prohlídku „před uzavřením pracovní smlouvy“ nově povinnost zajistit prohlídku „před vznikem pracovního poměru“).

Provedení vstupní prohlídky a hrazení nákladů

- Náklady na vstupní prohlídku hradí uchazeč o zaměstnání. Pokud s ním poté zaměstnavatel založí pracovněprávní vztah, uhradí mu zpětně náklady spojené s prohlídkou, ledaže:
 - něco jiného stanoví jiný předpis,
 - bylo mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem dohodnuto jinak.
- Novinky v důsledku novely ZSZS:
 - zrušení možnosti dohodnout se na jiném postupu při hrazení prohlídky; náklady na prohlídku bude muset automaticky po vzniku pracovního poměru hradit zaměstnavatel,
 - v případě zaměstnance, který má pracovat v noci, musí zaměstnavatel uhradit prohlídku už před vznikem pracovního poměru,
 - i do zákoníku práce bude doplněno, že úhrada zdravotních služeb poskytnutých v souvislosti s výkonem práce v noci nesmí být na zaměstnanci nikdy požadována.

Zajištění pracovnělékařských služeb

- Každý zaměstnavatel musí pro své zaměstnance zajistit pracovnělékařské služby.
- Každý zaměstnavatel musí uzavřít písemnou smlouvu o poskytování pracovnělékařských služeb s poskytovatelem, kterým může být:
 - poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství, nebo
 - poskytovatel v oboru pracovní lékařství.

Definice pracovnělékařských služeb

- Pracovnělékařské služby jsou preventivní zdravotní služby, jejichž součástí je:
 - hodnocení vlivu pracovní činnosti, pracovního prostředí a pracovních podmínek na zdraví
 - provádění preventivních prohlídek a hodnocení zdravotního stavu za účelem posuzování zdravotní způsobilosti,
 - poradenství zaměřené na ochranu zdraví při práci,
 - školení v poskytování první pomoci,
 - pravidelný dohled na pracovištích a nad výkonem práce.

Pracovnělékařské prohlídky

- Zaměstnavatel může zabezpečit pracovnělékařské prohlídky na základě písemné žádosti u poskytovatele v oboru všeobecné praktické lékařství, který je zaměstnancovým registrovaným poskytovatelem (obvodní lékař), pokud:
 - jde o práce zařazené podle pravidel o kategorizaci prací do první kategorie a
 - součástí práce není činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky stanoveny jinými předpisy.
- Ostatní pracovnělékařské služby musí být i vůči zaměstnancům vykonávajícím uvedené práce zajištěny prostřednictvím smluvního poskytovatele.

Další pracovnělékařské služby

- Novela přinese nové pravidlo: pokud zaměstnavatel může u vše zaměstnanců zajistit pracovnělékařské prohlídky prostřednictvím žádosti u obvodního lékaře (jde o zaměstnance v 1. kategorii bez dalších podmínek pro výkon práce), pak další pracovnělékařské služby musí zajišťovat jen v případě, že je to důvodné pro ochranu zdraví zaměstnanců.
- Jestliže všichni zaměstnanci zaměstnavatele vykonávají práci v první kategorii bez rizik a podmínek výkonu práce, nebude muset zaměstnavatel zajišťovat vedle prohlídek další pracovnělékařské služby, nebude-li to důvodné.

Pověřený poskytovatel

- Nový § 57a odst. 1 ZSZS:

Poskytovatel pracovnělékařských služeb, který má uzavřenou smlouvu se zaměstnavatelem podle § 54 odst. 2 písm. a), může některou součást pracovnělékařských služeb uvedených v § 53 odst. 1 zajišťovat prostřednictvím jiného poskytovatele pracovnělékařských služeb (dále jen „pověřený poskytovatel“) na základě písemné smlouvy s ním uzavřené, pokud je takový postup dohodnut v písemné smlouvě se zaměstnavatelem; tím nesmí být dotčen postup podle § 42 odst. 1.

Lékařský posudek

- V současné době platí, že poskytovatel vydá lékařský posudek na žádost na základě:
 - výsledků lékařské prohlídky a dalších potřebných odborných vyšetření,
 - výpisu ze zdravotnické dokumentace,
 - zdravotní náročnosti pro výkon práce, pro kterou je osoba posuzována.
- Na základě novely ZSZS bude možné:
 - v některých případech nahradit výpis ze zdravotnické dokumentace potvrzením o nezměněném zdravotním stavu,
 - v případech stanovených vyhláškou vydat posudek i bez výpisu nebo potvrzení (v případě výstupní prohlídky).
- V lékařském posudku bude muset být výslovně uvedeno, že ztráta zdravotní způsobilosti je dlouhodobá (dlouhodobostí se rozumí déle než 180 dnů).

Důsledky nevydání posudku

- § 43 odst. 8 ZSZS:

Jestliže nebyl lékařský posudek vydán z důvodu uvedeného v odstavci 7 nebo jestliže se posuzovaná osoba nepodrobila lékařské prohlídce za účelem dalšího posouzení zdravotní způsobilosti nebo zdravotního stavu ve stanoveném termínu bez uvedení vážného důvodu, hledí se na ni pro činnost, pro kterou měla být zdravotně posouzena, jako na zdravotně nezpůsobilou, nebo jako na osobu, která pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost vykonávat dosavadní práci, anebo jako na osobu, jejíž zdravotní stav nesplňuje předpoklady nebo požadavky, ke kterým byl posuzován. V případě, kdy jde o pravidelně se opakující lékařskou prohlídku a posuzovaná osoba se jí nepodrobila, hledí se na ni jako na osobu zdravotně nezpůsobilou podle věty první ode dne, kdy končí platnost předchozího lékařského posudku.

Vzdání se práva na přezkoumání posudku

- § 46 odst. 1 ZSZS:

Má-li posuzovaná osoba nebo osoba, které uplatněním lékařského posudku vznikají práva nebo povinnosti, za to, že lékařský posudek je nesprávný, může do 10 pracovních dnů ode dne jeho prokazatelného předání podat návrh na jeho přezkoumání poskytovateli, který posudek vydal. Osoba, které uplatněním posudku vznikají práva nebo povinnosti, a které byl posudek předán posuzovanou osobou, může návrh na přezkoumání lékařského posudku podat do 10 pracovních dnů ode dne jeho předání, a to poskytovateli uvedenému ve větě první. **Práva na přezkoumání lékařského posudku se lze vzdát. Písemné prohlášení o vzdání se práva na přezkoumání lékařského posudku nebo záznam o ústním sdělení o vzdání se práva na přezkoumání lékařského posudku je součástí zdravotnické dokumentace; záznam stvrdí svým podpisem osoba, která se práva na přezkoumání lékařského posudku vzdala, a zdravotnický pracovník, který tento záznam provedl.**

Agenturní zaměstnávání a prohlídky

- ZSZS v současné době nijak neřeší pracovnělékařské prohlídky při agenturním zaměstnávání.
- Zaměstnavatel je povinen zajišťovat BOZP ve vztahu ke všem osobám, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovišti.
- Doporučuje se, aby prohlídku agenturních zaměstnanců provedl poskytovatel uživatele.
- Na základě novely ZSZS má agentura zajistit pracovnělékařské prohlídky prostřednictvím:
 - smluvního poskytovatele,
 - obvodního lékaře tam, kde to zákon umožňuje,
 - poskytovatele pracovnělékařských služeb uživatele.

Děkuji za pozornost!

© 2017 Jaroslav Stránský

Tento webinář pořádá

Nakladatelství FORUM s.r.o., divize školení a vzdělávání

Střelničná 1861/8a, Praha 8

tel: +420 251 115 576

fax: +420 251 512 422

office@forum-media.cz

www.forum-media.cz

www.forum-media.sk